

af stor national Betydning for Danmark, om denne nordiske Koloni helt kunde komme under dansk Styre og dansk Højhedsret. Han nærer saa stor Interesse for den Sag, at han, som ikke staar i noget venskabeligt Forhold til mig, umiddelbart efter at jeg var blevet Indenrigsminister og dermed Minister for Grønland, sagde til mig: „En Ting vil jeg bede Dem om: Hvis der kommer en Lejlighed, saa forsøg at benytte den til, at Danmark kan vinde Højhedsret over hele Grønland“. Disse Ord har jeg haft i Erindring, og mange Henvendelser fra Grønlands-interesserede og fra dem, der arbejder deroppe, har ligget for Indenrigsministeriet og Udenrigsministeriet i de sidste Aar. Der havde imidlertid ikke hidtil været nogen gunstig Lejlighed til at gøre dette Forsøg, men i samme Øjeblik som den vestindiske Sag paa ny rejstes af de Forenede Fristater overfor den danske Regering paa en saadan Maade, at vi ikke mente det forsvarligt at afvise Forhandlingernes Genoptagelse, blev det i Ministermødet besluttet at rejse Spørgsmaalet om Højhedsretten over Grønland samtidig, og dette førte da til det gunstige Resultat, som nu foreligger. Det er vel rigtigt, at dette kun kan være en Indledning til denne Sags Ordning, men det er en Indledning af Betydning.

Alt, hvad der ved de Forhandlinger, som er førte med Amerika, er vundet med Hensyn til en gunstig Ordning angaaende Kolonier, der aldrig kan blive af Betydning for Danmark, og alt, hvad der ved Traktaten er vundet med Hensyn til en stor Koloni, som det er vor naturlige Op-gave at varetage og arbejde i, sættes nu paa Spil ved een Politikers Holdning, det ærede Medlem fra Ringkøbings Holdning. Hvis Traktaten forkastes her i Rigsdagen, er der ingen, som ved, om den Ordning, der er foreslaaet, senere kan gennemføres, om Forholdene i Verden og Forholdene i de Forenede Fristater vil ligge saaledes, at Tilbudet baade vedrørende den ene og den anden Side af Sagen kan opretholdes. Dette ved det ærede Medlem fra Ringkøbing som Leder af sit Parti meget vel. I det Øjeblik han tilraader sit Parti at forkaste Traktaten, ved han, at Afstaaelsen af de vestindiske Øer og det Tilsagn, der er givet vedrørende Grønland, maaske sættes paa Spil.

Jeg tør sige, at af alle denne Sags Overraskelser er der ingen, som har været mig mere smertelig end den, som blev tilkendegivet ved det ærede Medlems Tale

som Ordfører for Venstre. Jeg beder erindret, hvorledes Sagen forelaa, da Regeringen mente, at vi maatte tage den op. Regeringen mente, at Forholdene ude i Verden laa saaledes, at en Afvisning af det Forslag, som Fristaterne stillede, ikke lod sig begrunde. Og Forholdene herhjemme var blandt andet saaledes, at Regeringen med sit Kendskab til de politiske Forhold — hvad der blev bekræftet af det ærede Medlem fra Ringkøbing i hans Tale i Gaar — maatte gaa ud fra, at hele Venstre, eller i alt Fald den aldeles overvejende Del af Venstre, vilde indtage samme Standpunkt, som det indtog, da Sagen sidst var til Behandling, ved hvilken Lejlighed Venstre med klare Ord — Betænkningen i Landstinget og Ordførerens Udtalelser her — og ved sin hele Holdning viste, at det havde Blik ogsaa for de ydre politiske Forhold, som kunde gøre det ønskeligt ikke at afvise dette Forslag. Jeg henviser til, at Konseilspræsident Deuntzer ogsaa den Gang i sin Tale paa Rigsdagen nævnedes de ydre politiske Forhold. Stillingen forelaa altsaa saaledes, at Regeringen maatte gaa ud fra, at naar den mente, at den af ydre Grunde ikke kunde afvise Fristaternes Opfordring til at gaa ind paa Traktatforhandlinger, og disse Traktatforhandlinger førte til en Afslutning, som ikke var ringere end det Resultat, man opnaaede i 1902, havde den Rigsdagen eller i hvert Fald Rigsdagens Flertal bag sig. Og hvorledes forelaa Sagen saa, efter at Forhandlingerne var opstaaet? Den forelaa saaledes, som det er paavist af Udenrigsministeren, at han ved Samtaler med Partiformændene og nogle andre Politikere ikke hos en eneste havde mødt Modstand mod, at Regeringen optog Forhandlingerne og førte dem. Da det lukkede Møde derfor fandt Sted, maatte Regeringen gaa ud fra, at den vilde finde Forstaaelse i Rigsdagen for denne Sags Behandling, at den hos dette Tings aldeles overvejende Flertal maatte finde fuld Forstaaelse baade af Nødvendigheden af Sagens Genoptagelse og af, at den Maade, hvorpaa den var ført til Afslutning, var gunstig for Danmark. Derfor var der al mulig Grund for Regeringen til at sige: Lad os om denne Sag herhjemme tale saa stiltørdigt som muligt!

Men hvorledes udvikler Sagen sig saa videre? Sagen udvikler sig saaledes, at Personligheder, som intet Kendskab har til denne Sags Forløb, tager Magten i Pressen og rejser en af de Agitationer,